

12. Симоненко Л.О. Лінгвістичні проблеми унормування наукової термінології / Л.О. Симоненко // Українська термінологія і сучасність : зб. наук. праць. Вип. VII / відп. ред. Л.О. Симоненко. – К.: КНЕУ, 2007. – 416 с.
13. Суперанская А.В. Общая термінологія. Терминологическая деятельность / А.В. Суперанская, Н.В. Подольская, Н.В. Васильева. – М., 1993.
14. Тараненко О. Нормативні тенденції в сучасній українській мові і явище варіантності / О. Тараненко // Українська термінологія і сучасність : зб. наук. праць. Вип. VII / відп. ред. Л.О. Симоненко. – К.: КНЕУ, 2007. – 416 с.
15. Тамразян І.С. Опрацювання національних та запозичених комерційних термінів на заняттях з української мови в економічному вищому навчальному закладі / І.С. Тамразян Науковий часопис національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова. Серія 17. Вип. 27 // Теорія і практика навчання і виховання. – К.: Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2015.

В статті проаналізовані умови, способуючі активізації лексических вхождень в сучасну економічну термінологічну систему української мови, досліджені причини таких заимствований, визначені національні та заимствовані терміноелементи в українській комерційній термінології.

Ключеві слова: термін, терміносистема, термінообрання, українська комерційна термінологія.

The article analyzes the conditions conducive to the activation of occurrences in the current economic terminosystem of Ukrainian language. The reasons of such borrowing, defined national and borrowed terminoelements in Ukrainian commercial terms.

Key words: term, terminological, terminology, Ukrainian commercial terminology.

УДК 811.161.2:81'373.2

Цілина М.М.

УКРАЇНСЬКІ ІДЕОНІМИ ХХ СТ.

У статті представлено один із періодів хронологічної класифікації українських власних назв, пов'язаних із духовною сферою людини. Зокрема, розглянуто такий тип пропріативів за часом виникнення, як нові ідеоніми (виникли у ХХ ст.). З'ясовано динаміку їх утворення та репрезентовано основні ідеонімні сектори.

Ключові слова: ідеоніми; нові ідеоніми; артіоніми; бібліоніми; гемероніми; поетоніми; хрононіми.

Ідеоніми – найменування об'єктів, пов'язаних із духовною сферою людини, – одна з найменш вивчених українських онімічних систем. Найбільшу увагу дослідників усіх ономастичних шкіл у цій галузі привертала

поетоніміка, частково біблійоніміка, гемероніміка, хрононіміка і майже не освоєною й дотепер залишається артіоніміка. Особливо важливими є теоретичні напрацювання, оскільки вони є універсальним для усіх цих підсистем. Саме тому актуальним залишається і питання хронологічної класифікації ідеонімів.

Відома російська дослідниця О.В. Суперанська неодноразово підкреслювала, що хронологічна класифікація – це дуже складна і серйозна ономастична градація, тісно пов'язана з історією, археологією, діалектологією, і найповніше вона може бути проведена в топонімії й антропонімії [7, с. 170].

Хронологічний поділ власних назв ґрунтується на «встановленні відносного або абсолютного часу виникнення назви, вияву першої згадки певної назви у пам'ятках писемності; віднесення її до певного ряду, типового для даної епохи, за допомогою фонетичного, морфологічного або етимологічного аналізу» [4, с. 52].

Щодо впровадження такого принципу до розгляду власних найменувань загалом в українській теоретичній ономастиці приділялася незначна увага. Так, В.В. Німчук, пропонуючи власний реєстр ономастичних термінів, поділяє оніми за суспільними формаціями, виділяючи пропріальну лексику родового, родово-племінного, племінного, ранньофеодального і феодального періодів та доби капіталізму і соціалізму [3, с. 34]. Звичайно, в сучасних реаліях розвитку українського мовознавства такий поділ, мабуть, не може бути прийнятим для подальшої розробки, однак, попри все, заслуговує на увагу як одна із перших спроб торкнутися не розробленої досі проблеми.

Своє намагання поділити літературно-художню антропонімію за хронологічними ознаками репрезентував у своєму дослідженні Л.О. Белей [1]. Хронологічні рамки вивчення назв у його науковій розвідці окреслювали часові межі кін. XVIII–XX ст., де учений виокремив 5 періодів. Безперечно, українська літературно-художня антропонімія – одна з найчисельніших ідеонімних підсистем з виразними хронологічними ознаками і, напевно, не повинна обмежуватися цим хронотопом, бо має й періоди свого функціонування до кін. XVIII і у XXI ст.

Найбільш вдалою у сучасній ономастиці, на нашу думку, є хронологічна структурація ономастикону, розроблена М.М. Торчинським. Він пропонує власну хронологізацію пропріативів, пов'язуючи з часом виникнення власних назв або **абсолютним** (коли відомий рік виникнення пропріатива) та **відносним**, коли на підставі різних екстра- та інтралінгвальних ознак визначається принаймні століття, коли така назва мала з'явитися. Усі оніми української мови учений поділяє на чотири групи

[8, с. 284]: 1) архаїчні, що виникли до XI ст.; 2) давні, які виникли в XI –XVIII ст.; 3) нові – постали у XIX–XX ст.; 4) новітні – у XXI ст. Безумовно, автор, намагаючись охопити усі категорії власних назв, згадує ідеоніми лише побіжно, відтак актуальною є поглиблене вивчення таких пропріативів. Отже, спробуємо максимально представити спектр ідеонічних секторів нових ідеонімів. Оскільки темпоральний зріз у два сторіччя має занадто значний обсяг таких найменувань, тому вважаємо за необхідне розподілити нові ідеоніми на ті, що функціонували у XIX, та окремо ті, що створені у XX ст. Звичайно, такий поділ може бути дещо умовним з огляду на те, що деякі автори ідеонімів жили і творили на межі століть. Однак, незважаючи на це, вважаємо, що і в XIX, і в XX ст. простежувались певні зміни у динаміці такого назвотворення, зумовлені, перш за все, історично, що й дає підстави розглядати такі ідеоніми нарізно. Об'єктом цієї наукової розвідки стануть ідеоніми XX ст.

Усі пропріативи на позначення назв творів духовної сфери будемо розглядати за такими групами: **артіоніми** (власні назви мистецьких творів [8, с. 203]), **бібліоніми** (власні назви будь-якого писемного твору: художнього, релігійного, наукового, політичного тощо [4, с. 42]), **гемероніми** (власні назви органів періодичного друку [4, с. 46]), **поетоніми** (пропріативи, які засвідчені в художніх творах [8, с. 226]), **хрононіми** (власні назви історично вагомих відрізків часу [4, с. 147]). Ці види у подальшому матимуть свою градацію на сектори, підвиди тощо й аналізуватимуться у довільному порядку.

На рубежі XIX–XX ст. перші кроки в Україні робить кіно. З 1907 року в більших українських містах починають організовуватись приватні ательє, де створювався перший кінопродукт. Із появою таких мистецьких творів з'являється і відповідна лексика на їх позначення, що в науковій літературі має термін **фільмонім** (власні назви фільмів [8, с. 203]). Перші відомі нам фільми режисера, театрального актора О. Олексієнка за мотивами «*Ночі перед Різдом*» М. Гоголя і «*Москаля-чарівника*» І. Котляревського (1909); фільми-спектаклі Д. Сахненка та М. Садовського «*Наймичка*» за І. Карпенко-Карим та «*Наталка Полтавка*» за І. Котляревським (1911). Створюються і документальні фільми – «*Проголошення незалежності України*» (про уряд П. Скоропадського).

У середині 20-их рр. побачили світ фільми «*Остан Бандура*», «*Україя*», «*Нічний візник*», «*Тарас Шевченко*», «*Земля*». Пізніше з'являються такі витвори поетичного кіно, як: «*Тіні забутих предків*» реж. С. Параджанова (1964), «*Сон*» реж. В. Денисенка (1964), «*Камінний хрест*»

реж. Л. Осики (1968), «Чорний птах з білою ознакою» реж. Ю. Ілленка (1970).

На основі вже наявних ідеонімів на позначення драматичних творів поповнюється кількість **спектаклонімів** (назви театральних вистав [8, 205]): постановка п'єс «Ревізор» М. Гоголя (1907), «Брехня» В. Винниченка (1910), «Камінного господаря» Лесі Українки (1914). У 1917–1919 рр. Молодим театром Леся Курбаса поставлено спектаклі «Цар Едіп» Софокла, «У пуці» Лесі Українки, «Чорна Пантера і Білий Медвідь» В. Винниченка. У театрі імені І. Франка у перші роки його існування 30 вистав належали зарубіжним авторам. Більшість із них – «Цар Едіп» Софокла, «Затоплений дзвін» Г. Гауптмана, «Примари» Г. Ібсена, «Молодість» О. Гальбе – були запозичені з репертуару «Молодого театру». Решта п'єс чи не вперше була залучена до українського сценічного обігу: «Весілля Фігаро», «Лікар з примусу», «Кумедні манірниці», «Лорензаччо», «Герцогиня Підуанська» О. Уальда, а також «Бунтар» О. Мірбо, «Пан Шарля ван Лерберга», «Монна Ванна» М. Метерлінка, «Лихі пастухи» О. Мірбо, «Йола» Ю. Жулавського, «Червоні солдати» К. Вітфогеля, «Коронний злодій» Г. Бергстедта, «Свята Іоанна» Б. Шоу. У кінці століття у репертуарі Національного академічного драматичного театру імені І. Франка були «Украдене щастя» І. Франка, «Назар Стодоля» Т. Шевченка, «Шельменко-денцик» Гр. Квітки-Основ'яненка, «Візит старої дами» Ф. Дюрренматта, «Енеїда» І. Котляревського та ін.

Українські тогочасні **імажоніми** (власні назви творів образотворчого мистецтва [8, с. 203]) репрезентовані назвами картин відомих футуристів, імпресіоністів, «бойчукістів», як, наприклад: «Жінки біля яблуні» Т. Бойчука (1920), «Святослав», «Козак Мамай», «Запорожці в поході» (1912–1916) Д. Бурлюка, «Селянка з відром та дитиною», «Супрематизм» (1915) К. Малевича, «Ідилія» (1908), «На річці» (1900) М. Пимоненка, «Гагілки» (1905), «Гуцулка з дівчинкою» (1913) І. Труша, «Парижанки», «Біля кафе» (1902–1903) О. Мурашка; графічними творами «Діти на леваді» О. Кульчицької (1909), «Пейзаж з кометою» Г. Нарбути (1910) та ін. Пізніше з'являються й імажоніми інших творців пензля: «Карпатський мотив» А. Кашшай (1950), «Місячний вечір» (1955) П. Горобця, «Соняшник» (1960-ті рр.) А. Горської, «Квітучий Крим» А. Стрєрова (1970-ті рр.), «Широкі простори» (1970-ті рр.) О. Заливахи, «Осінній день» (1970) Ф. Коновалюка, «Вечір у степу» (1985) В. Толочка, «Ню» (1992) В. Хруща, «Прилетіла павліна на яблоні сіла и рада що у своїму краю» (1994 р.) М. Примаченко та ін.

Скульптуроніми (власні назви скульптур [8, с. 204]) ХХ ст. – це «Пам'ятник княгині Ользі» (1911), «Святослав у бою», «Ярослав Мудрий з папірусом» (скульптури І. Кавалерідзе); «На волах», «Лірник», «Переселенці» (роботи Л. Позена), «Каїн», «Мойсей» (скульптури В. Беклемішева), «Тріумф мистецтв», «Покровитель мистецтв Аполон-Феб» (алегоричні композиції Е. Саля будинку з химерами); «Слава», «Музика», «Трагедія» (алегорії А. Попеля) та «Праця», «Торгівля» (алегорії П. Війтовича), що прикрашають оперний театр та залізничний вокзал у Львові.

У ХХ ст. продовжує свій розвиток українська белетристика, що сформувала на той час такі **когезіоніми** (власні назви збірок художніх творів [8, с. 211]): «Із днів журби» (збірка І. Франка, 1900), «Сонячні кларнети» (збірка П. Тичини, 1918), «На білих островах» (збірка М. Рильського, 1910), «Камена» (збірка М. Зерова, 1924), «Коли зацвітуть акації» (збірка В. Сосюри, 1928) і пізніші – «Любов і ненависть» (збірка Д. Павличка, 1953), «Б'ють у крицю ковалі» (збірка Б. Олійника, 1962), «Соняшник» (збірка І. Драча, 1962), «Батьківські пороги» (збірка Гр. Тютюнника, 1972), «Неповторність» (збірка Л. Костенко, 1980), «Палімсести» (збірка В. Стуса, 1986). Поряд із цим функціонує безліч **поезонімів** (власні назви поетичних творів [8, с. 210]): «Арфами, арфами...» (вірш П. Тичини, 1914), «І Чернігів древен, наче нічка...» (поезія А. Мойсієнка, 1986), «Мазепа» (поема В. Сосюри, 1928–1960), «Берестечко» (поема Л. Костенко, 1999), «Балада про соняшник» (ліро-епічний твір І. Драча, 1962); **прозонімів** (власні назви прозових творів [8, с. 210]): «Місто» (роман В. Підмогильного, 1928), «Диво» (роман П. Загребельного, 1968); «Земля» (повість О. Кобилянської, 1902), «Сотниківна» (повість Б. Лепкого, 1927); «Цвіт яблуні» (новела Ю. Коцюбинського, 1904), «Я (Романтика)» (новела Миколи Хвильового, 1924), «Вогник далеко в степу» (оповідання Гр. Тютюнника, 1979), «Салдатики» (оповідання В. Винниченка, 1902); **драмонімів** (власні назви драматичних творів [8, с. 210]): «Лісова пісня» (драма-феєрія Лесі Українки, 1911), «Дисгармонія» (драма В. Винниченка, 1906), «Мина Мазайло» (комедія М. Куліша, 1929), «По дорозі в казку» (драматичний етюд Олександра Олесея, 1939), «Фараони» (комедія О. Коломійця, 1961) та ін.

ХХ ст. знаменується бурхливим розвитком державотворчих процесів, розвитком науки й ліквідацією неписьменності серед населення. Очевидною потребою того часу був розвиток документації. Прикладами **документонімів** (власні назви документів [8, с. 209]) того часу стали: Закон Української Держави «Про заснування Української академії наук» (1918), Закон Української Держави «Про утворення фонду Національної бібліотеки Української держави» (1918), Акт злуки УНР і ЗУНР (1922), Постанова

ВУЦВК та Раднаркому УСРР «Про заходи рівноправності мов і про допомогу розвитку української мови» (1923), Закон про мови в Українській РСР (1989), Конституція України (1996), Закон України «Про національні меншини» (1997), Указ Президента України «Про повернення релігійним організаціям культового майна» (1992) та ін.

Поряд із цією лексикою формується і **логосонімна** (**логосоніми** – власні назви наукових праць [8, с. 209]) – «Український правопис» (1928), «Початкова граMATика української мови» (О. Курило, 1918–1926), «Норми української літературної мови» (О. Синявський, 1941), «Історія українського мистецтва» у 6-ти т. (1966–1968), «Енциклопедія кібернетики» (1973), Українсько-російський словник (1953–1963), Польсько-український словник (1958–1960), «Історія української літератури» у 2-х томах (1987–1988). З'являються фундаментальні праці, наприклад у галузі лінгвістики, – «Історична морфологія української мови. Нариси із словозміни і словотвору» (монографія С. Бевзенка, 1960), «Словотвір іменних частин мови в закарпатських верхньонадборжавських говорах» (дисертація В. Німчука, 1963), «Мова української преси (до середини дев'яностих років XIX ст.)» (монографія М. Жовтобрюха, 1963), «Топонімія Буковини» (дисертація Ю.О. Карпенка, 1967), «Складносурядне речення в українській мові» (дисертація А. Грищенко, 1969) та ін.

На початку ХХ ст., як і надалі, особливого розвитку набула українська періодика різного спрямування. У цей час з'являються газети «Хлібороб» (1905, Лубни), «Громадська думка» (1905, Київ), часопис «Рідний край» (1905), журнали «Нова громада» (1906–1914), «Світло» (1910–1914), «Сяйво» (1913–1914), «Дзвін» (1913–1914); у Галичині – часопис «Свобода» (1897–1913), тижневик «Неділя» (1911–1912), журнали «Комар» (1900–1916), «Оса» (1912), «Жало» (1913–1914), «Часопись для спілок рільничих» (1904–1918) та ін.

Після Жовтневого перевороту з'являються нові **гемероніми**: «Нова рада» (газета), «Робітнича газета», журнали й альманахи 1917–1920 рр. – «Книгар», «Наше минуле», «Музагет», «Шлях», прорадянські – «Червоний вінок», «Мистецтво», «Гроно» та ін. У 50–60-ті рр. виникають такі **журналоніми** (власні назви журналів [8, с. 218]): «Прапор», «Економіка Радянської України», «Український фізичний журнал», «Прикладна механіка», «Фізіологічний журнал», «Філософська думка», «Радянське право», «Народна творчість та етнографія», «Український історичний журнал» та ін.

Рейтинговими **газетонімами** (власні назви газет [8, с. 218]) 2-ої пол. – кін. ХХ ст. стають «Порадниця», «Сільські вісті», «Голос України»,

«Урядовий кур'єр», «Робітничка газета», «Україна молода», «Праця і зарплата», «Товариш», «Український футбол».

Українська **хрононімія** ХХ ст. репрезентована назвами *Перша світова війна, Жовтневий переворот, Друга світова війна, Велика Вітчизняна війна, Голодомор, Чорнобильська катастрофа*. У цій категорії найменувань з'являється велика кількість онімів на позначення мистецьких, наукових та ін. заходів: наукові конференції «Українці в сучасному світі» (1990), «Культура Півдня України» (1991), фестивалі «Золота корона», «Червона рута», Міжнародний фестиваль українського фольклору «Берегиня», народні свята «Лесині джерела», «Сорочинський ярмарок» та ін.

У ХХ ст. продовжують створюватись такі **опероніми** (власні назви музично-театральних творів, що поєднують різні види співу, інструментальну музику та декоративний види мистецтва [8, с. 205–206]): «Галька», «Фауст», «Травіата», «Черевички», «Казки Гофмана», «Богема», «Продана наречена», «Русалка», «Сільська честь», «Жидівка», «Мадам Батерфляй», що були перекладені українською мовою. У 1918 р. О. Костіним поставлено «Оргію» за драматичною поемою Лесі Українки, Ю. Іщенком – «Водевіль» за творами А. Чехова, М. Скорик здійснив редакцію «Роксолани» (опера Д. Січинського).

Активно функціонує й циркова ономастика (**ареноніми** – власні назви циркових вистав [8, с. 206]): «Стальні капітани» (номер еквілібристів братів Мирославських), «Жінки-жокеї» (номер клоунів), «Залізниця» (номер із дресированими тваринами), «Еквілібристи-вуглекопи», «Ковалі-молотобойці», «Радянські каменярі»; «Дресировані левиці», «Леви й тигри», «Зброяр Просперо», «Лев на повітряній гоїдалці» (назви атракціонів з дресированими хижаками Л. Шевченків).

ХХ ст. ознаменоване розвитком **музикокімів** (власних назв музичних творів [8, с. 203]), причому розширюються денотати, що позначають такі оніми – від уже відомих фольклорних і класичних творів – до мелодій популярної, джазової музики, рок-композицій, назв музичних альбомів: «Слов'янська увертюра» (Б. Лятошинський, 1961), «Сюїта» (М. Скорик, 1961), «Я стверджуюсь...» (хорова симфонія Є. Станковича, 1976); «Водограй», «Червона рута», «Мила моя», «Я піду в далекі гори» (пісні на сл. В. Івасюка); «Казки» (1997), «Хробак» (1999), «Еутерна» (1999) (альбоми групи «Скрябін»).

Фотоонімія (**фотооніми** – власні назви фотографій [8, с. 204]) у ХХ ст. уже не існувала в поодиноких назвах. З'являється низка робіт різних фотографів, а саме: «За мольбертом», «Пейзаж», «Етюд» О. Гапона (1912); «Ніч у Криму», «У місті біля Ялти» В. Сокорнова (1912); «Фотографія

молодого В.Сосюри» (1923), «Портрет балерини Г. Уланової» (1934), «Відкриття пам'ятника Т. Шевченкові у Харкові» (1935) Д. Гая та ін. Окрім того, фотографі найчастіше об'єднували роботи у фотоальбоми, що також іменувалися: «Кореїз» (фотоальбом В. Сокорнова); «Це моя Україна», «Україно, ти моя молитва», «Нам пора жити для України», «Українська ікона XIV–XVIII ст.» (фотоальбоми В. Пилип'юка).

У середині ХХ ст. з'являється новий розряд ідеонімів – **трансляціоніми** (власні назви теле-, радіопередач [8, с. 219]). У 1951 році глядачі побачили по телевізору художній фільм «Велика заграва», а в 1956 р. започатковано телеальманах «Слово», тележурнал «Мистецтво», виходила програма новин «Останні вісті». Твір теледокументалістів «Чорнобиль: два кольори часу» отримав Шевченківську премію у 1989 р. **Телевізіонімами** (власні назви телевізійних передач [8, с. 219]) того часу є «Сонячні кларнети» (телеконкурс), «Гарт» (програма); **радіонімами** (власні назви радіопередач [8, с. 219]): «Говорить і показує Україна», «Слово». У кін. 90-их рр. ХХ ст. з'являються і перші **електроніми** (власні назви електронних ЗМІ [8, с. 218]), зокрема «Приватний погляд» (1999), «Українська правда» (2000), однак більшість із них почала функціонувати на поч. ХХІ ст.

Отже, короткий огляд ідеонімів ХХ ст. виявив багатогранний спектр цих власних найменувань, що вирізняються як типовими ідеонімічними секторами порівняно з іншими хронологічними шарами, так і новими, що зумовлено, перш за все, екстралінгвістичними чинниками. Кількість таких найменувань збільшувалась із геометричною прогресією, тонко реагуючи на всі прояви суспільних та історичних перетворень.

ЛІТЕРАТУРА

1. Белей Л.О. Українська літературно-художня антропонімія кінця XVIII–XX ст.: Автореф. дис.... д-ра філол. наук: 10.02.01. – Ужгород, 1997. – 48 с.
2. Історія української культури у 5 т. / Б.Є. Патон: НАН України. – К.: Наукова думка, 2001. – 2013. – Т.5., Кн.1: Українська культура ХХ – поч. ХХІ ст. / Ред. М.Г. Жулинський. – К., 2011. – 862 с.; Т.5., Кн.2: Українська культура ХХ – поч. ХХІ ст. / Ред. М.Г. Жулинський. – К., 2011. – 1031 с.; Т.5. Українська культура ХХ – поч. ХХІ ст. Кн.3: Культура та розвиток науки і технологій в Україні / Ред. М.Г. Жулинський. – К., 2012. – 947 с.; Т.5. Українська культура ХХ – поч. ХХІ ст. Кн.4: Проблеми функціонування, збереження і розвитку культури в Україні / Ред. М.Г. Жулинський. – К., 2013. – 941 с.
3. Німчук В.В. Українська ономастична термінологія (проект) // Повідомлення Української ономастичної комісії. – К.: Наукова думка, 1966. – Вип. I. – С. 24 – 43.
4. Подольская Н. В. Словарь русской ономастической терминологии / Н.В. Подольская. – М.: Наука, 1988. – 192 с.
5. Протас М. Українська скульптура ХХ ст. – К., 2006.

6. Процик Л.Л. Репертуар театру імені І. Франка 20-их рр. ХХ.ст: орієнтація на творчий пошук // Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. – Рівне, 2012. – Вип. 18 – Том І. – Електронний ресурс. – Режим доступу: irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/.../cgiirbis_64.exe.
7. Суперанская А. В. Общая теория имени собственного. – М.: Наука, 1973.–366 с.
8. Торчинський М.М. Структура онімного простору української мови: монографія / Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Хмельницький: Авіст, 2008. – 548 с.

В статті представлено один із періодів хронологічної класифікації українських найменувань, пов'язаних з духовною сферою людини. В частині, розглянуто цей тип пропріативів за часом виникнення, як нові идеоніми (з'явилися в ХХ в.). Виявлено динаміку їх утворення, показано основні идеонімні сектори.

Ключові слова: идеоніми; нові идеоніми; артионіми; бібліоніми; гемероніми; поетоніми; хрононіми.

This article presents one of periods of chronological classification of Ukrainian proper names related to the spiritual sphere of man. In particular, the following type propriatyves time occurrence, as new ideonims (emerged in the twentieth century.). It is found the dynamics of their formation and represented the main sectors of ideonims.

Keywords: ideonims; new ideonims; artionims; bibliionims; gemeronims; poetonims; hrononims.

УДК 811.161.2

Шевчук С.В.

НАЦІОНАЛЬНА СИНТАКСИЧНА САМОБУТНІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ МОВИ

У статті проаналізовано багато суперечливих питань щодо вживання в українській науковій мові синтаксичних конструкцій, чимало з яких було «репресовано» в радянський час, зосереджено увагу на їхній цікавій національній самобутності.

Ключові слова: національна самобутність, наукова мова, пасивна синтаксична конструкція, орудний суб'єкта дії, предикативні форми на –но, -то.

В умовах незалежної України перед дослідниками постали відповідальні завдання – повернути українській науковій мові цілісну і внутрішньо згармонізовану національну самобутність, повернути знищену лінгвоцитом автентичну мовну норму та природне мовне обличчя, за яким її впізнають.